

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Канівець Дмитро Андрійович**, 1989 року народження, громадянин України, освіта повна вища: закінчив у 2011 році Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка та здобув ступінь спеціаліста за спеціальністю «Технологія машинобудування». Виконав акредитовану освітньо-наукову програму Публічне управління та адміністрування, аспірант кафедри економіки та публічного управління з 2022 року до цього часу.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора Полтавського державного аграрного університету від № 187 від 26 травня 2026 року у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради	Дорофєєв Олександр Вікторович , доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету.
---	---

Рецензентів	Лозинська Тамара Миколаївна , доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету Медвідь Вікторія Юріївна , доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету
-------------	--

Офіційних опонентів	Вольська Олена Михайлівна , доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету; Ключевський Володимир Іванович , кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та національної безпеки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.
------------------------	---

на засіданні «20» липня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування **Канівцю Дмитру Андрійовичу** на підставі публічного захисту дисертації на тему «**Розвиток механізмів електронної демократії в Україні**» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Дисертацію виконано у Полтавському державному аграрному університеті Міністерства освіти і науки України, м. Полтава.

Науковий керівник: кандидат економічних наук, професор, професор кафедри економіки та публічного управління **Галич Олександр Анатолійович**.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація написана українською мовою. Дисертація складається із анотації, вступу, трьох розділів основної частини, висновків, переліку використаних джерел з 160 найменувань, додатків. Основна частина рукопису включає 23 таблиці і 33 рисунки. Повний обсяг дисертації становить 170 сторінок, з них основна частина займає 146 сторінок комп'ютерного тексту.

Дисертація відповідає вимогам п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами і доповненнями).

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 – наукові праці оприлюднені у фахових наукових виданнях України, 5 – тези доповідей за матеріалами конференцій. Загальний обсяг опублікованих праць становить 3,6 д.а.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

Статті в наукових фахових виданнях України, а також у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз:

1. Сердюк О. І., Канівець Д. А. Розвиток цифрових компетентностей жителів територіальних громад як складова цифрової трансформації територіальних громад. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2023. № 3. С. 96-102. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-3-15>.

2. Сердюк О. І., Канівець Д. А., Проценко Є. М. Ключові чинники розвитку комунікації органів місцевого самоврядування з громадськістю в умовах цифрової трансформації територіальних громад. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія Економічні науки*. 2024. №5 (334). С. 20-25. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-3>.

3. Сердюк О. І., Канівець Д. А. Розвиток електронної комунікації органів місцевого самоврядування з громадськістю в умовах цифрової трансформації територіальних громад. *Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2025. № 5. С. 99-108. DOI: <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2025.5.11>.

4. Канівець Д.А. Забезпечення прозорості управління через розвиток сфери відкритих даних у системі Е-демократії. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 10 (292). С. 289-296. DOI: <https://doi.org/10.32752/1993-6788-2025-1-292-289-296>.

5. Канівець Д. А. Розвиток механізмів електронної демократії в Україні: регіональний аспект. *Електронне наукове видання "Публічне адміністрування та національна безпека"*. 2026. № 1 (66). С. 30-35 DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2026-1-11838>.

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Канівець Д. А. Можливості інструментів електронної демократії на різних етапах реалізації місцевої політики. *Місьцеве самоврядування в Україні та світі: теорія і практика*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Полтава, 07 грудня 2022 року / за заг. ред. Т.М. Лозинської, О.В. Дорофєєва. Полтава: ПДАУ, 2022. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/materialy-naukovo-praktychnyh-konferenciyy>.

2. Сердюк О., Канівець Д. А., Корнійчук А. С. Забезпечення доброчесності дистанційного навчання за освітніми програмами спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. *Матеріали 54-ї науково-практичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта в контексті глобальних викликів»*. Полтава: ПДАУ, 2023. С. 64-66.

3. Канівець Д. А. Рівень розвитку електронного урядування в Україні та ряді європейських країн. *Актуальні проблеми сучасної науки: теоретичні та практичні дослідження молодих учених*: Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 26 – 27 квітня 2023 р. Полтава, 2023. 360 с. С. 301-306. URL: <https://surl.lt/ugvkgm>

4. Канівець Д. А., Єгоров І. В. Використання цифрових сервісів Платформи «Дія. Цифрова громада» в процесі цифрової трансформації на місцевому рівні. *Місьцеве самоврядування в Україні та світі: теорія і практика*: III Міжнародна науково-практична конференція (м. Полтава, 28 листопада 2023 р.). С. 56-59. URL: <https://surl.li/xkrtpa>

5. Канівець Д. А., Андрєєва М. А. Інструменти електронної демократії як складова інформаційно-комунікаційного механізму формування іміджу органу влади. *Місьцеве самоврядування в Україні та світі: теорія і практика* : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (5 листопада 2024 р., м. Полтава). С. 34-37. URL: <https://surl.li/kfwfpc>

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Вольська Олена Михайлівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління і місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету.

1. У першому розділі дисертаційної роботи автором обґрунтовано багатовимірність електронної демократії та її відмінність від електронного урядування, а також запропоновано тривимірну матрицю аналізу (технологічний, інституційний, діяльнісний виміри). Проте, на нашу думку, недостатньо детально розкрито механізми взаємодії цих вимірів у динамічних умовах невизначеності глобалізаційного середовища. Було б доцільно більш конкретно показати, як саме діяльнісний вимір (мотивація та реальна поведінка громадян) впливає на технологічний та інституційний у кризових ситуаціях.

2. У п.п. 1.1 автор систематизує термінологічний апарат споріднених понять («цифрова демократія», «кібердемократія», «мережева демократія» тощо)

за критеріями основного фокусу, технологічної бази та історичного періоду, що є цінним внеском. Однак, дискусійним залишається твердження про е-демократію як «найбільш містку та базову категорію». На нашу думку, у сучасних умовах доцільно глибше обґрунтувати співвідношення е-демократії з поняттям «цифрової резильєнтності» як самостійної категорії, особливо з урахуванням воєнних викликів, оскільки остання набуває дедалі більшого значення в українському науковому дискурсі та державній політиці.

3. У розділі 2 при аналізі міжнародних індексів автор наголошує на асиметрії позицій України (високий EPI при помірному EGDI). Проте, бракує порівняльного аналізу з країнами, що перебувають у подібних геополітичних умовах. Такий порівняльний зріз міг би сильніше обґрунтувати рекомендації щодо гібридної моделі для України.

4. У підрозділі 3.3 при обґрунтуванні модуля громадської оцінки на платформі DREAM автор акцентує принципи прозорості та інклюзивності. Водночас, на нашу думку, недостатньо розглянуто питання цифрової доступності для вразливих груп (людей похилого віку, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб), а також механізми забезпечення їхньої реальної участі в оцінці проєктів відновлення.

5. У дисертаційній роботі запропонована шкала інтерпретації інтегрального індексу (табл. 3.3). Така шкала описує діапазон індексу, рівень розвитку моделі та її характеристики. Проте, варто зазначити, що її порогові значення мають дещо умовний характер. Було б бажано обґрунтувати їх емпірично, щоб підвищити надійність практичного застосування моделі.

Ключевський Володимир Іванович, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та національної безпеки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу.

1. У дисертаційній роботі представлено ґрунтовний аналіз сутності та еволюції електронної демократії. Проте, варто було б розширити теоретичне дослідження визначенням цього поняття в контексті інституційних та регуляторних факторів, що впливають на формування цифрової легітимності влади в умовах воєнного стану. Зокрема, детальніший розгляд впливу чинної державної політики, законодавчих обмежень та рівня довіри до інститутів міг би поглибити розуміння механізмів переходу від формальної е-участі до реальної впливовості громадян.

2. Робота містить детальний аналіз міжнародних індексів та зрілості відкритих даних. Проте, варто було б приділити більше уваги впливу регіонального (територіального) чинника на ефективність інструментів електронної демократії. Унікальні соціально-економічні, інфраструктурні, демографічні та безпекові умови різних регіонів України можуть значно впливати на рівень цифрової залученості та можливості реалізації е-ініціатив, що потребує глибшого дослідження та диференційованих підходів на місцевому рівні.

3. У першому розділі автор систематизує чотири наукові підходи до співвідношення електронної демократії та електронного урядування. Проте, дискусійним залишається домінування політико-партисипативного характеру е-демократії над адміністративно-сервісною орієнтацією е-урядування. Важливо зазначити, що у період невизначеності та нестабільності пріоритетними стають саме сервісні функції (оперативне надання електронних послуг, інформування населення, координація тощо), що може вимагати тимчасового переосмислення балансу між партисипативними та адміністративними інструментами. На нашу думку, було б доцільно глибше обґрунтувати пріоритети цього співвідношення залежно від етапу відновлення, а також запропонувати критерії переходу від одного домінуючого підходу до іншого.

4. У третьому розділі автор обґрунтовує стратегічні пріоритети розвитку політики електронної демократії. На нашу думку, варто було б чіткіше визначити етапи впровадження (короткострокові, середньострокові, довгострокові) та пріоритети між забезпеченням базової цифрової інфраструктури та запуском складних партисипативних інструментів, таких як електронне голосування.

Лозинська Тамара Миколаївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету

1. У р. 2 автором проведено ґрунтовний аналіз інституційної готовності України та динаміки використання інструментів електронної демократії. Водночас, варто було б глибше розкрити кількісні взаємозв'язки між рівнем зрілості відкритих даних та реальними показниками впливу е-участі на прийняття управлінських рішень на місцевому рівні. Це дозволило б підтвердити тезу про структурний дисбаланс між наявністю інструментів та ефективністю їх практичного застосування.

2. У р. 3 запропоновано гібридну модель розвитку е-демократії та математичну формалізацію тривимірної моделі партисипативної цифрової стійкості. Проте, дискусійним залишається питання практичної апробації запропонованої системи рівнянь на рівні окремих територіальних громад. Бажано було б навести конкретні розрахунки інтегрального індексу ефективності механізмів електронної демократії для 2–3 громад з різним рівнем цифрової зрілості для підтвердження операціоналізації моделі.

3. Запропонований модуль для платформи DREAM «Громадська оцінка та е-участь» є перспективним практичним рішенням. Однак у роботі недостатньо висвітлено механізми захисту від маніпуляцій та алгоритми врахування громадських оцінок поряд з експертними. Розширення цього аспекту з урахуванням досвіду інших країн посилює б практичну складову дослідження.

4. У роботі акцентовано на цифровій стійкості механізмів е-демократії в умовах воєнного стану. Разом з тим, недостатньо уваги приділено психологічним та мотиваційним бар'єрам залучення широких верств населення (особливо бізнесу та сільського населення) до електронних інструментів участі. Додатковий аналіз цих факторів та пропозиції щодо їх подолання були б корисними з точки зору розвитку наукової думки.

5. Дискусійним є питання пріоритетності запровадження електронного голосування на загальнонаціональному рівні в умовах воєнного та післявоєнного періоду. Автор обґрунтовує необхідність такого кроку, проте варто було б детальніше розглянути ризики кібербезпеки та потенційні загрози легітимності виборчого процесу в умовах гібридних загроз.

Медвідь Вікторія Юріївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та публічного управління Полтавського державного аграрного університету

1. При аналізі актуальної трансформації функціонального навантаження електронної демократії в умовах воєнного стану недостатнє висвітлення віднайшло питання організації та функціонування механізмів протидії дезінформації. В умовах сучасних інформаційних війн і активного використання маніпулятивних технологій у цифровому просторі проблема захисту публічних консультацій, електронних петицій та інших форм е-участі від поширення фейкових наративів, організованих бот-атак чи навмисного спотворення суспільної думки набуває особливої ваги. У результаті недостатньої уваги до цього аспекту в дослідженні залишається нерозкритим важливий вимір розвитку електронної демократії, пов'язаний із здатністю органів влади організовувати системну протидію дезінформаційним кампаніям. З огляду на високу вразливість відкритих електронних процесів до інформаційних атак механізми фактчекінгу, інформаційної гігієни та побудови контрнاراتивів мають розглядатися як невід'ємна складова успішного впровадження е-участі, що безпосередньо впливає на довіру громадян і легітимність ухвалюваних рішень.

2. У площині зауважень, що спрямовані на посилення прикладної віддачі дослідження, варто вказати насамперед на доцільність більш розгорнутого аналізу бюджетного аспекту впровадження цифрових інструментів участі на місцевому рівні. Це дозволило б більш реалістично оцінити потенціал громад до масштабування електронної демократії та передбачити фінансові ризики таких трансформацій. Крім того, розгляд електронної демократії як інструменту цифрової інклюзивності виграв би від поглиблення аналізу ризиків соціально вразливих груп населення, які через низький рівень цифрових компетентностей або обмежений доступ до Інтернету можуть фактично опинитися поза межами оновлених каналів публічної участі.

3. Незважаючи на цікавий експериментальний характер математичної формалізації моделі партисипативної цифрової стійкості, у дисертації бракує ретельного аналізу чутливості отриманих результатів індексу до зміни ключових параметрів, що дещо зменшує прогностичну силу висновків щодо динаміки розвитку електронної демократії в різних типах територіальних громад.

4.3 метою підсилення ролі електронної демократії на місцевому рівні автором запропоновано заходи з пілотного впровадження модуля громадської оцінки на платформі DREAM, зокрема щодо організаційного компоненту. Проте, на нашу думку, практичне значення дослідження набуло б більшої ваги, якби автор детальніше дослідив актуальні питання удосконалення кадрового

забезпечення у сфері розвитку електронної демократії, зокрема щодо підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і працівників органів місцевого самоврядування з питань цифрової участі та модерації.

5. У підрозділі 1.2 дисертаційної роботи автором здійснено ґрунтовну систематизацію секторів та інструментів електронної демократії, що є важливим внеском у теорію публічного управління. Проте, на нашу думку, запропонована класифікація інструментів (е-участь, е-голосування, е-комунікація та контроль) потребує подальшого розвитку з урахуванням динаміки їх взаємодії та ієрархії впливу. Зокрема, недостатньо розкрито, як саме різні групи інструментів взаємодіють між собою в реальних умовах (наприклад, як е-петиції та бюджети участі впливають на е-консультації або як е-комунікація посилює результативність е-участі). Крім того, було б доцільно ввести додатковий критерій оцінки інструментів – рівень обов'язковості врахування їх результатів органами влади, що дозволило б чіткіше розмежувати інструменти формальної участі від тих, що забезпечують реальний вплив на управлінські рішення. Такий підхід значно посилив би методологічну цінність типології та її практичну застосовність.

Зауважень немає. Роботу оцінено позитивно.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Канівцю Дмитру Андрійовичу

ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Олександр ДОРОФЄЄВ

